

БРОЈ 10 ЛЕПТА

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Врховни Ратни Савет

У Доњем Дому тражио је г. Асквит од председника владе да тачно изложи улогу Савезничког Савета а нарочито његовог војног главног штаба.

Г. Лојд Џорџ је одговорио усред бурног одобравања. Најбољи одговор, рекао је он, који ја могу дати на то питање, јесте да прочитам Дому чланове споразума између француске, енглеске и италијанске владе за стварање једног савезничког Врховног Ратног Савета:

Прво: Ради боље координације војне акције на западном фронту, створен је Ратни Савет. У њега улазе председници влада и други чланови кабинета, сваке од великих сила, чије се војске боре на западном фронту, пошто се проширење власти овога Савета оставља за доцнију дискусију са другим великим силама.

Друго: Задатак је Врховног Ратног Савета да води надзор над општим вођењем рата. Он дефинише предлоге који ће се подносити одлукама влада, он ће бдити над њиховим извршењем и извештавати о томе односно владе.

Треће: Главни штаб и команданти армија сваке силе, којима је дужност да воде војне операције, одговорни су пред својим владама.

Четврто: Општи планови рата, које израде надлежне војне власти подносе се Врховном Ратном Савету, који ће под највишом управом владе осигурати њихову хармонију и уносити измене ако је потребно.

Пето: Свака сила одређује за Врховни Ратни Савет једног сталног војног преставника, чија је искључива функција, да технички обавештава Савет.

Шесто: Војни преставници добијају од својих влада и од надлежних војних власти своје земље предлоге, обавештења и документа, која стоје у вези са вођењем рата.

Седмо: Војни преставници из дана у дан

воде надзор над ситуацијом снага и срестава свих врста, којима располажу савезничке и непријатељске војске.

Осмо: Врховни Ратни Савет нормално се састаје у Версаљу, где ће се сместити стални војни преставници и њихови штабови. Али се они могу састати на сваком другом месту, ако то прилике затраже.

Конференције Врховног Ратног Савета морају се држати најмање једанпут месечно.

Лојд Џорџ је додао да се може јасно видети из ових чланова да Савет неће имати никакву извршну власт и да крајње одлуке у питањима стратегије као и што се тиче распореда и покрета војске са разних бојних поља и даље ће припадати разним савезничким владама.

Циљ је Савезника био да створи једну централну организацију, чији ће задатак бити да води надзор над фронтима у целини према информацијама које ће добијати са свих фронта, од свих главних штабова и да на тај начин доведу у хармонију планове, које израде разни штабови и, ако је потребно са своје стране чине предлоге за боље вођење рата.

ЗВЕЗДИЦЕ

Зрно бисера из пангерманистичке »Келнше Фолкцајтунг«:

»Сви ми желимо мир на и пангерманисти. Нема никакве сумње да смо миру сад ближе него пре годину дана«.

И истинито, што је у немачким листовима ређе, а још више бистро!

Гаргантуа

АКЦИЈА ЧЕХА

Цирих, 10 нов.

Бечки »Телеграфски-Кореспонденц-Биро« јавља под 23. X. из Прага: Синоћ је партијски скуп младочешких повереника, који се овде одржао, донео, после извештаја Крамаржа и Франте, на предлог Рашинов, један низ закључака, у којима се каже,

да политички програм Чеха може данас бити само државно-правна самосталност целог чешко-словачког народа. Према томе је прва дужност чешке политике, да створи подлоге за ову државу и спреми њену организацију на демократској основи. Резолуција даље тражи, да се досадашњи расцеп уклони, и наглашава потребу уједињења свих чешких странака у један државно-правни клуб, па макар се то уједињење извело оснивањем нових засебних странака.

СВЕТО ПРАВО

Париз, 10 нов.

Велики број америчких официра, војника и морнара, који се налазе овде и који се воде као бирачи њујоршке општине, гласали су за новог председника. Гласање је било писмено.

Пошто су испуњене гласачке листе, затворене су у коверат, који ће се отворити тек у Америци.

Ово је већ четврти пут од оснивања америчке републике да Сједињене Државе врше гласање на овај начин.

БОБРА НА МОРУ

Лондон, 10 нов.

Адмиралитет саопштава нове појединости о сукобу флоте у заливу Хелголанда од 4 новембра. Нешто мало пре борбе, изјутра, наше трупе су приметиле четири лаке крстарице да иду према северу а прате их детројери, миноносци и патролни бродови.

Један од ових патролних бродова потопљен је а посаду смо му спасли. Лаке крстарице и детројери упутили су се према Хелголанду а гониле су их наше јединице преко минираног простора.

Кад су се појавиле непријатељске крстарице за борбу, борба је отпочела. У тој акцији и наши су бродови констатовали више успешних погодака. Примећено је, да се запалила једна лака крстарица а на другој је било много експлозија. Трећа је побегла очевидно оштећена. Потпуно уништене свих бродова није се могло извршити због близине великих непријатељских лађа.

ИЗ РУСИЈЕ

Штокхолм, 10 нов.

Путници који долазе из Петрограда, причају да је за време максималистичке побуне у Петрограду, велики број немачких заробљеника побегао из логора. Они су се организовали у чете и покушали су да побегну у Немачку, причајући сељацима да је мир потписан. Али су сви они похватани и враћени у своје логоре, На целом фронту није било ни једног случаја бегства заробљеника.

Руска амбасада у Копенхагену добила је извештај да ниједан странац није ни убијен ни рањен у току петроградских нереда.

Крађа, коју су максималисти извршили у Зимској Палати, цени се на више од пет милиона рубаља.

ЗАРАЗА У АУСТРИЈИ

Лондон, 10. нов.

Према вестима из Берна аустријски Рајхсрат се на два седницама бавио тражењем начина за борбу против заразних болести, које праве праву пустош у Аустроугарској.

Шеф санитета др. Шахерл тврди, да се од почетка рата до данас број смртних случајева од туберкулозе више него одвојио.

НИЖИ ТОН

Берн, 10 нов.

Лига пангерманиста у Есену на својој последњој седници донела је резолуцију, коју је послала Маршалу Хинденбургу

и адмиралу фон Тирпицу и фон Шеру.

Најважније место у тој резолуцији гласи:

„Грађани из западних покрајина немачке отаџбине изјављују, да ће они потпуно пропасти, ако, после ослобођења Белгије од немачког утицаја, Немачка у рату буде побеђена. Непријатељ би убрзо ставио руку на нашу велику индустрију и војне арсенале, и наметнуо би нам срамни мир.“

Са обзиром на наше победе, достојне да уђу у анале светске историје, тражио да се боримо и у самој земљи и на својим огњиштима док претензије наших непријатеља не буду више кадре да нам отму у току дипломатских преговора територију, коју му не смео упустити ни под каквим изговором; а то је Фландрија.

»Локал Анцајгер« доноси овај одговор:

»Срдечно благодарим Пангерманистичкој Лиги у Есену на лепој мисли и на завету да треба истрајати до краја. Цео је свет приморан да призна да би таква Белгија, чије би политичке и економске тенденције биле управљене на Француску и Енглеску, ставила у велику опасност нашу рајску и вествалску индустрију.«

ГАЛСКИ ПРИНЦ

Рим, 10 нов.

Галски принц, који је дошао у Италију са првим енглеским одељењима, бави се у Милану. Он носи униформу гардијског капетана. Публика га је на улици познала и приредила му бурне овације. Принц је изјавио своју радост што се бори у Италији.

ЛЕОН ДОДЕ

Леон Доде је син познатог романсијера Алфонса Доде, чији су романи имали великог успеха. »Набоб«, »Наума Руместан«, »Сафол«, »Фромон и Рислер«, најбоља његова дела преведена су на српски и позната нашој читалачкој публици.

И сам Леон почео је своју каријеру као писац романа, од којих га је прво »Ле Мортикол« изнео на глас. У овоме роману представља се иманиран свет, који једино верује у лекаре. Ту су лекари свештеници, вође, краљеви. Они само требају да проговоре једну реч па да их цео свет слуша. Тај народ назива Доде »Мортиколима«. Само што се данас у пољима »Мортиколи« не зову више болесници него лекари.

Књижевничка дела Леона Доде су многобројна, као »Камчатка«, »Шекспарово путовање« и др. Радећи на њима

он је се рано почео бавити политиком, и то оном најжешћом. Ступио је прво у антисемитске редове Едуара Дримона, који је био добар пријатељ његовога оца, а кога је Леон увек ценио и поштовао.

Јевреји, сматрајући га за свог непријатеља, гледали су у свакој прилици да га изиграју. На пример, они су ставили јавно доказивати да је презиме Доде постало скраћивањем од речи Давидет, што значи мали Давид; и да према томе Доде води порекло од Јевреја, који живе у Миди већ више столећа. Исто тако навлазили су и у цртама његовога лица трагове семитског порекла.

Као панфлетиста Доде је необично вешт у налажењу заједљивих епитета, у карикрању и занимљивом описивању појединих личности. Може се рећи да је у томе јачи

од Гомфора у »Латерни«, па чак и од Виктора Иго у »Казнама.«

Да ли су његови спатети у век оправдани? То је спорна ствар. Читалац, који радо чита Додеове ствари, не чита их да би стекао неко нарочито мишљење, већ да се забавља. Када, на пример, нађе на какву заиста смешну реч, читалац се слатко насмеје, и онда нестрпљиво чека да чује шта ће одговорити жртва, готов да и њој пљеска ако је одговор смишљен.

У његовим Успоменама на савремени свет, има изврских инвенција, али се оне не одликују увек пристојношћу.

ЛАЂА ФАНТОМ

Лондон, 9 нов.

Још није објашњено, каква је природа лађе која се креће електрицитетом, а коју је недавно потопила енглеска флота.

На овом броду нема посаде већ се она креће једном жицом у вези са јаком електричном батеријом. Сматра се да простор на коме је ова лађа могла да оперише износи 15 до 20 миља.

Овом лађом командује један аероплан, који има телеграфу без жица и који се креће према објекту који треба напасти.

Адмиралитет је извештен, да су пет таквих лађа већ по топљене, и према томе њихова вредност није особито велика.

ЖЕНСКИ ОДРЕД

Петроград, 10 нов.

»Рускаја Воља« доноси ове занимљиве податке о овоме одреду.

»По доласку на фронт, овај је одред стављен на расположење штабу армије. Армијски штаб је одред уврстио у једну од наших најбољих бојевих јединица, у Н. туркестанску стрељачку дивизију. Треба истаћи, да је колазак одреда пао у згодан час, јер је у то време била пала Рига и војска је одступала. И свака нова свежа јединица, ма била и најмања, добро је долазила. И женски одред је од један пут пао у потпун ратни живот. Непријатељ је наступао час тамо, час онамо и дивизију су бацали према томе непрестано на ову или ону позицију. Услови су били тешки. Оступајуће, дезорганизоване групе, закрчени путеви, крвави одблесак пожара, уништавање мостова, и уз све то и страховити дажд, све је то стварало непремостиви ужас. И под таквим условима било је извршено једанаест маршева. Неки су од њих били од 45 врста. Жене—јунаци су све то мушки издржавале; то признају сви, који су долазили у додир са одредом. Ево шта читамо у дневној дивизијској наредби од 4 септембра, 1917 године.

18 августа у поверљиву мисливицу stigла је прва чета жељског одреда народне одбране. Од тога времена ја сам је непрестано посматрао, како у биваку, у походима, тако и на тактичким часовима.

Код одреда сам констатовао: војна дисциплина и ред у чети одлични су. Како подофицири тако и редови — јунакиње потпуно су свесне, какве су тешке дужности према отаџбини, које су оне својеволно пријимале.

Заједно са деловима дивизије чета је издржала неколико тешких маршева, при чему је прелажено 30—45 врста. Те маршове чета је издржала одлично, итд.

Иљмински.

ГОНТЕРМАН

Париз, 10 нов.

Немачки авијатичар Гонтерман погинуо је вршећи пробу са апаратом на аеродрому у Зигену.

После Рихтофана, који је тешко рањен, сматрали су Немци Гонтермана за свог најбољег авијатичара.

Немци су за последња два месеца изгубили својих пет најбољих авијатичара: капетана фон Рихтефена и поручника Вернера, Гонтермана, Волфа и Рихтофена.

КОД СЕН КАНТЕНА

Париз, 10 нов.

По последњим операцијама изгледа, да су и француске трупе преузеле офанзиву на западном фронту. Пошто су одбили један непријатељски противнапад јужно од Живенкура, задавши Немцима тешке губитке, Французи су наставили операције и заробили 400 војника са 9 официра.

Разним упадима у немачке линије јужно од Сен Кантена и на другим местима Французи су такође добили доста заробљеника и запленили више митраљеза.

У ПАЛЕСТИНИ

Лондон, 10 нов.

Енглеске територијалне трупе заузеле су на бајонет 6 новембра Курвет ел Енаб, шест миља источно од Јерусалима и Бент Лика, пет миља северо-западно од Курвет ел Енаба. Енглеска коњаница налази се у контакту са Турцима на четири миље западно од Бире, на путу Јерусалим—Шехем.

Напредовање енглеских трупа у Палестини запретило је Јерусалиму и турским снагама које се налазе на висовима Јудеје, јужно од вароши.

ОДЈЕЦИ СКАНДАЛА

Рим, 10 нов.

Под насловом »Последњи одјек француских скандала« »Коријере дела Сера« доноси овај извештај:

»Изјавом г. Додеа афера Пе-Сеаљ улази у једну веома интересантну фазу. Пре два дана директор »Аксион Франсез« известио је истражног судију Бушардона, да је бивши директор »Курне Еропен-а«, који је толико радко за француско-немачко зближење, ортак Немца Емела у многим важним пословима и да је с њиме одржавао везе и за време овога рата. Мајор

Бодие, бивши шеф информационе службе у министарству војном у Паризу, потврдио је јуче ову изјаву. Јуна месеца 1915 год. Бодие је био извештен, да се Пе Сеаљ, који је у то време био у чину наредника, често дописивао са Немцем Емелом, да се интересовао за његове радње у Паризу и да је с њиме имао уложених у разна индустријска предузећа преко милион франка.

Чим је Бодие примио прву доставу, предузео је одмах све мере да је провери. И заиста одмах уверио се да ту има нечега сумњивог, али кад је хтео да нареди истрагу, добио је вишу наредбу да се бави другим стварима. Породица Пе Сеаљ, која је имала видну улогу у Драјфусовој афери, у најбољим је односима са радикалима.

»Млади директор »Курне Еропен-а« до сада је био оптужен због објављивања докумената важних за народну одбрану. Пе Сеаљ примио је био у јуну 1916 г. једно писмо из Солуна од једне поверљиве војне личности. Ово писму приложена су била још три поверљива документа.

Пе Сеаљ признао је, да је копију ових докумената дао Алмерици, директору »Боне Ружа«, као и осталим новинарима.

У афери Боло наше јуче је саслушан један сведок, који је навео таквих доказа, који уносе потпуну светлост у ову аферу. Доказао је да је паша са Немачком водио преговоре. Ово је веома важан догађај у истрази против Боло-паше, која је до сада вођена тајно, али је опште уверење, да ће се истина у најскорије време објавити.

Међутим, продужује се полемика између Каја и Клемансо-а.

Клемансо вели да су сва акта сада сва у рукама судије Бушардона, и да се из њих јасно види — па ма што Кајо говорио — да је он (Кајо) у Италији водио такве разговоре, који воде поразу. Кајо тврди, да се нападом на његову особу напада његова политика.

САВЕЗНИЦИ У МИЛАНУ

Миламо, 10 нов.

Инвалидско Удружење организовало је свечаност у позоришту Скала у Милану, и том приликом дошло је до великих манифестација у корист енглеских и француских трупа. На свечаности је био командант савезничких трупа и огромна публика. Оркестар је свирао енглеску химну а хор од више стотина лица певао је Марсезезу и друге патриотске химне. У име владе савезничке трупе је поздравео министар Беллини.

НОВОСТИ

ДОЛАЗАК МИНИСТАРА

Прексинак су допутовали у Солун министри правде, привреде и просвете: г.г. др. В. Јанковић, М. Ђуричић и М. Трифуновић.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

У току дана артиљеријска борба била је интензивна у области северно од Шмен де Дам, између Ене и Ла Миет, као и на разним тачкама нашега фронта у Шампањи. Немачки испад противу наших положаја на сектору Мезон де Шампањ потпуно је пропao.

На десној обали Мезе била је после подне јака артиљеријска акција на сектору северно од Шамбрет.

Иначе мирно свуда.

Извештај Штаба Источне Војске.

На неким тачкама на фронту изгледа да је непријатељ појачао артиљеријску ватру.

Поручник Ешвеге оборен је док је вршио напад на један енглески змај. Он је, према непријатељском извештају, имао до сада деветнаест ваздушних победа.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Синоћ су наше трупе напредовале северно од Кантена и освојиле село Фонтен Нотрдам добивши нешто заробљеника.

На јужној страни фронта дан је прошао у утврђивању широког предела, који су наше трупе узеле

последња два дана. Успешно смо евакуисали Фонтен Нотрдам, који је непријатељ повратио. На северном делу фронта јака артиљеријска борба, у близини Пасшанделе али пешадијске акције није било ни с једне ни с друге стране.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

У току јучерашњег дана непријатељ је извршио више напада између Бренте и Пјаве. Одбили смо га хладним оружјем и задали му крваве губитке на прекама код Сан Марино. Овде, као и на Монте Пертика, где је непријатељ узалудно 3 пут поновио напад, задобили смо заробљенике и митраљезе. Код Монте Фенера задржали смо непријатеља артиљеријском ватром, али је стигао до неких елемената наше истакнуте линије на Монте Фонтана Сека.

Синоћ је непријатељ у масама нападао на висоравни Азјаго наше положаје код Касера и Мелета д'Аванти, али су га наше трупе јуначки брзим противнападима вратиле на старе положаје.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

РИМ. — Листови одобравају изјаву г. Клемансоа у једном париском листу, да ће се савезничка зимска кампања водити у Италији.

ЛОНДОН. — Енглеска је једина од зарађених земаља чија је овогодишња производња већа од прошло-годишње.

ЦИРИХ. — »Форверц« пише да у Бечу има 28.500 чипкарских радница без посла.

МЕКСИКО. — Присталице Виле избадили су из пруге путнички воз у Арментаризу. Има 60 мртвих и врло много рањених.

РИМ. — Више великих хотела, који прападају странцима, затворила је овдашња полиција.

ЊУЈОРК. — Америчански Аероклуб изгласао је једну резолуцију, којом се тражи од Конгреса милијарду долара за стварање огромне ваздушне флоте, која ће разорити немачке комуникације и тако спречити брз превоз немачких трупа.

ЊУЈОРК. — »Војни и марински лист« даје појединости о превозу америчких трупа у Француску. Транспорт се врши узапћеним немачким лађама уз неколико реквизираних. Лађа има 16 од којих су 12 немачке. Само у једном маху, оне могу да пренесу 60.000 људи.

РИМ. — Канцелар фон Хертлинг тражио је од Рајхстага одобрење новог ратног креди-

та од 15 милијарда марака. Независни социјалисте живо су протестовали, тражећи да се прво изнесу немачки циљеви рата и да се прецизира колико ће још трајати рат.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

9. нов. слабија ватрена активност.

МАЛИ ОГЛАСИ

Извештавамо сроднике, пријатеље и другове, да смо добили од куће прву и тужну вест, да је наш драги и добри отац Јован—Јота Николић трговац из Зајечара, умро у 63 години свога живота, не дочекавши да понова види своје синове у ослобођеној Србији.

Ожалошћени: Супруга Паулина, кћери: Стана и Перса, синови: Павле Ј. Николић рез. пешад. поручник, Петар Ј. Николић рез. артиљ. поднаредник, Вељко Ј. Николић полицајин, чиновник, брат: Петко Николић обвезник последње Одрбане, снахе: Јулка и Десанка, унучићи: Зорка, Јован, Мводраг, Предраг и Радмила, шурак: Сретен Гачић жељезничар, зет: Милан М. Мило-сављевић порезник. 2—

Српско Трговачко Друштво

Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користе услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 9—10

Фабрика »Нова Тирнаву« продаје чисту комолицу од једног кила на више, као и чист коњак и рум. Налази се у улици »Виктор Иго« бр. 3 — испод хотел »Телеграф«. 6—10